

Het Evangelie, Naar de Schriften

WIE de Schrift naspeurt met de bedoeling om van haar te leeren, wat de eigenlijke beteekenis is van het Evangelie, wordt aanstonds getroffen door 't groote gewicht, dat Gods Woord hecht aan dat Evangelie. We hebben maar even te letten op de termen, waardoor de Schrift dat Evangelie omschrijft, om onszelven te overtuigen van zijn rijken inhoud en hoog-heilig karakter. Zeer dikwijls gewaagt de Schrift van het Evangelie en ze omschrijft het op allerlei wijze, om ons toch een diepen indruk te geven van zijn veelzijdige beteekenis en heerlijken inhoud. Zoo spreekt Gods Woord van "Het Evangelie Gods," Rom. 1:1; II Cor. 11:7; I Thess. 2:8,9; I Pet. 4:17. Het is Gods Evangelie, niet het onze. Hij heeft het bedacht, nooit is het in 's menschen hart opgeklommen. Hij heeft het gerealiseerd. Hij heeft het ook verkondigd, beide in de oude en nieuwe bedee-ling. Wie zich er toe zet om dat Evangelie te verkondigen, om iets van dat Evangelie te zeggen of te schrijven, wachte zich er dan ook wel voor, dat hij niet een evangelie uit eigen brein opdiept; wie het wil omschrijven, vrage niet naar de meest gebruikelijke termen van menschen; hij wende zich tot het Woord van

den levenden God Zelf, om te leeren, wat het Evangelie is. Naar zijn inhoud wordt het Evangelie omschreven als het Evangelie van Gods Zoon. Het is het Evangelie, dat God tevoren heeft verkondigd van of aangaande Zijn Zoon, Rom. 1:2, 3; of eenvoudig het Evangelie Zijns Zoons, Rom. 1:9; Mk. 1:1. In het Evangelie verkondigt God dus iets aan ons aangaande Zijnen Zoon, en we dienen wel nauwkeurig toe te zien, dat we het beeld Zijns Zoons door onze verkondiging niet veranderen in dat van een verderfelijk mensch, zooals maar al te dikwijls wordt gedaan, vooral ook in onzen tijd. Zoo wordt het ook genoemd het Evangelie van Christus of van Jezus Christus, den Gezalfde Gods, of den Gezalfden Zaligmaker, Die Zijn volk zalig maakt van hunne zonden, Rom. 15:19; I Cor. 9:12; II Cor. 2:12, 9:13; 10:14; Gal. 1:17. Het wordt verder omschreven als het Evangelie van de heerlijkheid des alleen zaligen Gods, en onze verkondiging van het Evangelie zij geen aantasten van die heerlijkheid, I Tim. 1:1. De heerlijkheid van het aangezicht van Jezus Christus schittert in en door het Evangelie, II Cor. 4:4. Het is ook het Evangelie des Koninkrijks, Matt. 4:23; 9:34; 24:14, en waar het Evangelie wordt verkondigd, moet dus gesproken van dit Koninkrijk, naar zijn idee, heilsgoederen, realiseering, grondslag, leven en erfgenamen, zoo wel als naar zijne toekomst. Nog verder wordt het Evangelie omschreven als het Evangelie der genade Gods, het Evangelie uwer zaligheid, het Evangelie des vredes, Hand. 20:24; Ef. 1:13; 6:15. Als we al deze termen samen nemen krijgen we den indruk, dat we in

het Evangelie het te doen hebben met iets Goddelijks, met iets van hoogheerlijken en heiligen inhoud, dat gemakkelijk door onze verkondiging kan worden bedorven en van zijn kracht en heerlijkheid beroofd. Het is het Evangelie Gods, het Evangelie, dat Hij verkondigt aangaande Zijnen Zoon, het Evangelie der heerlijkheid van den alleen zaligen God, van de heerlijkheid van Christus, het Evangelie van Christus, van het Koninkrijk der hemelen, van de genade Gods, van uwe zaligheid en des vredes. En als we hieraan toevoegen, dat het toch metterdaad de roeping der kerk is, om dat Evangelie te verkondigen, en dat de apostel aan de gemeente te Galatië schrijft, dat er geen ander evangelie is, dan hetgeen hij heeft verkondigd en dat, wie toch een ander evangelie verkondigt, vervloekt zij, hij zij mensch op aarde of een engel uit den hemel, dan zullen we zeker wel toestemmen, dat Heyns de taak al te licht heeft opgevat, toen hij voor zijne lezers het Evangelie meende te kunnen omschrijven met eenige meest gebruikelijke termen!

De Schrift gebruikt, in het oorspronkelijke Grieksch twee woorden, die zeer nauw aan elkander verwant zijn. Het zijn de woorden *epangelia*, belofte, en *euangelion*, evangelie. Dat ze ook in het bewustzijn der Kerk nauw aan elkander verbonden werden, blijkt wel uit de zeer dikwijls gebruikte term: *belofte des Evangelies*, die ook in onze Belijdenis voorkomt. Daarin toch wordt op zijn minst aangeduid, dat er in het Evangelie eene belofte wordt verkondigd. Doch deze nauwe verwantschap tusschen evangelie en belofte,

euangelion en epangelia, wordt beter aangeduid, zoo we, inplaats van te spreken van de belofte des Evangelies, dit omkeeren en spreken van het *Evangelie der belofte*. Door deze laatste uitdrukking wordt de eigenlijke idee des Evangelies eerst zuiver weergegeven. Het is een Evangelie der Belofte. De Belofte is het eigenlijke wezen des Evangelies. En het Evangelie is goed nieuws aangaande de Belofte. Zoo is het letterlijk naar de Schrift. Immers wordt deze gedachte woordelijk uitgedrukt in Gal. 3:9: En de Schrift tevoren ziende, dat God de Heidenen uit het geloof zou rechtvaardigen, heeft tevoren aan Abraham het Evangelie verkondigd, zeggende: In u zullen al de volken gezegend worden. Let er op, dat in het laatste gedeelte van den tekst eenvoudig de belofte wordt genoemd. "In u zullen al de volken gezegend worden," is de belofte aan Abraham en zijn zaad geschied. En de tekst leert ons, dat als God deze belofte aan Abraham geeft, dan verkondigt Hij hem het Evangelie. Belofte en Evangelie worden hier dus zoo vereenzelvigd, dat het Evangelie de verkondiging is van de Belofte. Zoo vinden we het ook in Hand. 13:32: "En wij verkondigen u (euangelidzometha, prediken het Evangelie) de belofte, die tot de vaderen geschied is, dat namelijk God dezelve vervuld heeft aan ons, hunne kinderen, als Hij Jezus verwekt heeft." Het zal duidelijk zijn, dat de belofte, die hier genoemd wordt en die aan de vaderen geschied is, dezelfde is als die in Gal. 3:8 genoemd werd. En ook in den tekst uit Hand. worden de Belofte en het Evangelie eenvoudig vereenzelvigd. De verkondiging der Be-

lofte is de prediking des Evangelies. Als Paulus en de apostelen verkondigen, dat God de Belofte heeft vervuld, dan verkondigt hij goed nieuws aangaande de Belofte en dan predikt hij daarmede het Evangelie. Het Evangelie is dus wezenlijk het Evangelie der Belofte. Het springt aanstonds in het oog, hoe ver deze Schriftuurlijke omschrijving af is van de "meest gebruikte" beschrijving van Heyns: "aanbod van genade." Er is hier juist gansch geen aanbod in. God biedt niet aan Abraham aan, dat in hem al de volken zullen worden gezegend, doch geeft hem daarin een belofte, de vervulling waarvan geheel en al aan God hangt, zooals wel in den aard der zaak ligt. De apostelen hebben niets aan te bieden, maar verkondigen, dat God de Belofte in Jezus heeft vervuld; en dan prediken ze het Evangelie. Willen we dus het Evangelie verstaan, dan zullen we allereerst en vooral op deze Belofte hebben te letten.

Zeer dikwijls spreekt de Schrift van de Belofte. Soms bezigt Gods Woord het meervoud: *de beloften*, om den veelvuldigen rijkdom van haren inhoud aan te duiden; dikwijls ook in het enkelvoud, om ons er aan te herinneren, dat, hoe menigvuldig ook de rijkdom der genade mag zijn, die God heeft beloofd, de Belofte toch wezenlijk één is. Van de belofte spreekt Hebr. 11:13. Nadat Gods Woord hier gewezen heeft op de voorbeelden van Abel en Enoch en Noach, van Abraham, Izak en Jakob, gaat het voort en zegt: "Deze allen zijn in het geloof gestorven, de beloften niet verkregen hebbende, maar hebben dezelve van verre gezien en ge-

loofd en omhelsd, en hebben beleden, dat zij gasten en vreemdelingen op aarde waren." En aan het einde van het hoofdstuk, alle heiligen uit de oude bedeeling insluitende, zegt de Schrift: "En deze allen, hebbende door het geloof getuigenis gehad, hebben de belofte niet verkregen." Het is duidelijk uit deze aanhalingen, dat er heel de oude bedeeling door, een belofte, *de* Belofte was; het Evangelie was den heiligen uit het Oude Verbond verkondigd. Deze belofte was nog niet vervuld. Zonder de vervulling der belofte te zien, zijn ze allen gestorven, omdat God wat beters over ons had voorzien en opdat zij zonder ons niet zouden zalig worden. Doch door Gods genade grepen ze de belofte door het geloof en leefden in de hope. Met het oog op die belofte hadden ze alles veil, waren ze gewillig om te belijden, dat ze gasten en vreemdelingen op de aarde waren, hebben ze overwonnen, de kracht des vuurs uitgebluscht, heirlegers op de vlucht gebracht; hebben ze de aangebodene verlossing van menschen niet aangenomen, ook al werden ze uitgerekt en in stukken gezaagd, ook al moesten ze bespottingen en geeselingen proeven, en banden en gevangenis. Zoo alles overweldigend heerlijk en rijk was hun het Evangelie der Belofte, dat ze zich er om lieten steenigen en verbranden, dat ze wandelden in schaapsvellen en geitenvellen, verlaten werden en verdrukt en kwalijk gehandeld, in woestijnen en spelonken, op bergen en in de holen der aarde doolden, — alles om de Belofte, die ze nog niet eens hadden ontvangen doch slechts van verre hadden gezien. Dat was de kracht des Evangelies. De aanblik der Belofte ver-

vulde de ziel der heiligen, vervulde hen met die kracht des geloofs, waardoor ze alles in de wereld tartten en stervende overwonnen! In het licht van dit alles zal het toch een ieder duidelijk zijn, dat Heyns iets gansch anders voor dit machtige Evangelie der Belofte in de plaats schuift, als hij ons wil leeren, dat het Evangelie niets anders is dan het krachtelooze, lamme, kleurlooze, van goddelooze menschen afhangerende, gansch onzekere aanbod van genade aan een reddeloos verloren wereld! Neen, geen aanbod, maar de verkondiging van een Goddelijk zekere, van eene door God bezworene, eeuwige, onuitsprekelijk heerlijke Belofte, — dat was in de oude bedeeing het Evangelie! Niet een onzeker aanbod, maar een zekere belofte!

Van dit Evangelie spreekt ook de brief aan de Galaten. Immers zijn de beloftenissen tot Abraham en zijn zaad gesproken, 3:16. En, ofschoon de belofte tijdelijk wel onder de wet komt te staan, toch maakt de wet, die eerst na vier honderd en dertig jaren kwam, de belofte niet te niet, 3:17. Niet door de wet, maar door de belofte is aan Abraham de erfenis gegeven, 3:18. En waar het eigenlijk Zaad der Belofte Christus is, daar zijn wij ook Abrahams zaad, indien wij van Christus zijn en naar de belofte erfgenamen. Wat betreft den inhoud van deze Belofte, spreekt de Heilige Schrift er van als de belofte des Heiligen Geestes, die centraal aan Christus is vervuld, want Deze, aan de rechterhand Gods verhoogd zijnde en de belofte des Heiligen Geestes verkregen hebbende, heeft dit uitgestort, Hand. 2:33; en die wij ook verkrijgen door het geloof, Gal. 3:14.

Voorts is het de belofte van het tegenwoordige en het toekomstige leven, I Tim. 4:8; de belofte des levens, II Tim. 1:1; de belofte des eeuwigen levens, want dit is de belofte, die Hij ons beloofd heeft, namelijk het eeuwige leven, I Joh. 2:25. Het is de belofte van Zijne toekomst, II Pet. 3:4; de belofte van in Zijne rust in te gaan, Hebr. 4:1; de belofte van erfgenaam der wereld te worden, want de belofte dat hij een erfgenaam der wereld zou zijn, is aan Abraham en zijn zaad geschied, niet door de wet, maar door de rechtvaardigheid, die uit het geloof is, Rom. 4:13. Daarom spreekt de Heilige Schrift dan ook van den Heiligen Geest der belofte, Ef. 1:13; van kinderen der belofte in onderscheiding van kinderen des vleesch, dat is van kinderen, die naar de belofte en door de kracht der belofte als geestelijk zaad geboren werden en op wie de belofte rustte, Rom. 9:8; van de erfgenamen der belofte, aan wie God zeker de belofte vervult, Hebr. 6:17; 11:9, etc. En aan den ingang der nieuwe bedeeing wordt op den Pinksterdag het Evangelie aanstonds verkondigd in de woorden: "Want u komt de belofte toe en uwen kinderen en allen die daar verre zijn, zoovelen als er de Heere onze God toe roepen zal." En het is de blijde boodschap Gods aan de erfgenamen der Belofte in het midden der wereld, die in de Schrift aangeduid wordt door den term: Evangelie. Deze door en door Schriftuurlijke omschrijving stellen we dus allereerst tegenover de "meest gebruikelijke omschrijvingen" van Heyns: het heilig Evangelie is de blijde boodschap Gods aangaande *de Belofte* Gods aan het

zaad der Belofte, de door God verkorene erfgenamen der Belofte in het midden dezer donkere en troostelooze, reddelooze wereld!

Door deze Schriftuurlijke omschrijving van het Evangelie is de voorstelling van Heyns met wortel en tak uitgeroeid. Inplaats van het onzekere in zijne voorstelling komt er nu Goddelijke zekerheid; inplaats van het algemeene in de omschrijving van Heyns komt nu te staan het souverain-bijzondere der Schrift; inplaats van Remonstrantisme krijgen we thans uit de Heilige Schrift Gereformeerde waarheid. Want een belofte verschilt juist in al deze opzichten van een aanbod. Een aanbod rust voor de zekerheid van zijn vervulling in twee partijen: den aanbieder en hen aan wie het wordt aangeboden; eene belofte is zoo zeker als de trouw en waarachtigheid van den belover. Toegepast op ons onderwerp beteekent dit, dat een aanbod van genade voor zijne zekerheid rust in God en mensch; en waar een keten nooit sterker is dan de zwakste schakel, is het aanbod van genade zoo zeker als de trouw en waarachtigheid van den mensch, van den zondigen mensch, van een reddeloos verloren en goddelooze wereld, m. a. w., alle zekerheid is weg, behalve dan de zekerheid, dat Gods zaak een volkomen verlorene zaak is, dat het aanbod nimmer wordt aangenomen. Dit is de voorstelling van Heyns. Ik versta heel goed, dat, als ik dit schrijf, Heyns mij zal willen tegenwerpen, dat hij naast deze lijn van het aanbod, ook wil vasthouden aan de lijn van de verkiezing; doch dan zij mijn antwoord, dat ik het niet heb tegen den Gereformeerden Heyns, maar

tegen den Heyns van het algemeen aanbod. Bovendien heb ik nog nimmer van Heyns een Gereformeerde voorstelling van het Evangelie gelezen. Alle zekerheid is bij Heyns volkomen weg. Maar een belofte rust alleen in den Belover, de Belofte des Evangelies rust voor hare zekere vervulling alleen in den eeuwigen en waarachtigen God; het Evangelie der Belofte is dus eeuwig zeker. Want een belofte is een woordelijke of schriftelijke verklaring, waardoor de belover gebonden is om iets te doen of te schenken. Het Evangelie der Belofte is dus de blijde boodschap, dat God Zichzelven verbonden heeft, om erfgenamen der belofte het eeuwige leven en alle dingen te schenken. En dit brengt mij tot het tweede punt van verschil: een aanbod is uitteraard algemeen-onbepaald; een belofte is bijzonder-bepaald. Als het Evangelie een aanbod is, dan is het een blijde boodschap aan alle menschen zonder onderscheid; is het Evangelie eene belofte, zooals de Schrift leert, dan is het een blijde boodschap Gods alleen aan de erfgenamen der belofte.

En hoe zou het ook anders kunnen? Waar toch zou er naast of buiten God een partij zijn, aan wie Hij iets zou beloven? Laat mij het toch vergund zijn, om het nog eens met nadruk te mogen zeggen, als een getuigenis in onze God-vergetende, verwaterde, kleurloos-religieuze wereld, waarin ieder "vroom" zijn eigen afgodje in zijn eigen heiligdommetje vereert; waarin de vreeze des Heeren, die het beginsel der wijsheid is, meer dan eenig ding wordt gemist, omdat men zijn afgodje altijd weer inplaats van den vreeselijk-levendend

God stelt en zich uitslooft om voor dat afgodje de wereld te bekeeren en door dat afgodje de wereld te redden: God is GOD! Hij is "de Geheel Andere"! Al wat wij ooit van God bedenken en zeggen, uit onszelf, is altijd leugen. Wij formeeren altijd een afgod. Alle waarachtige kennis van God heeft haar bron alleen in Gods spreken van Zichzelf. Wij moeten altijd stil zijn, eerbiedig stil, stil in heilige ontzetting, als Hij spreekt, en luisteren en spreken Hem na. Hij is de Absolute, Subject en Object in Zichzelf, de volkomen Zelfgenoegzame, de Volzalige, de Alleenzalige, de Eeuwige, de geheel Eenige. Buiten Hem, boven Hem, naast Hem, zonder Hem is er niets. Hij is Zijn eigen partij. Aan wie dan zou God iets beloven, veel minder aanbieden? Waar zou er een partij zijn, buiten God, aan wie God een belofte zou kunnen kwijt worden? Neen, als er een Belofte Gods is, dan is geheel de inhoud dier Belofte uit Hem, dan is ook de erfgenaam dier Belofte alleen uit God. Dan heeft God de erfgenamen souverain gekend, d. w. z., zoo gekend, dat ze er juist door die goddelijke, souvereine kennis, die eeuwige goddelijke conceptie, zijn. Daarom kunt ge geen Evangelie denken zonder goddelijke, souvereine voorverordineering der erfgenamen der belofte. Dan is het heilig Evangelie de blijde boodschap Gods aangaande de Belofte aan die erfgenamen. En zoo is het in de Heilige Schrift. Want in de eerste plaats is de Erfgenaam der Belofte Christus. Hij zegt immers niet "den zaden" als van velen; maar "den Zade" namelijk Christus. En in Hem is de belofte aan het zaad Abra-

hams, d. i., aan degenen, die van Christus zijn. Daarom is de belofte des Evangelies voor die erfgenamen der belofte dan ook zoo eeuwig zeker, dat we lezen: "Want als God aan Abraham de belofte deed, dewijl Hij bij niemand, die meerder was, had te zweren, zoo zwoer Hij bij Zichzelven, zeggende: waarlijk, zegenende zal Ik u zegenen, en vermenigvuldigende zal Ik u vermenigvuldigen. En alzoo, lankmoediglijk verwacht hebbende, heeft hij de belofte verkregen. Want de menschen zweeren wel bij den meerdere dan zij zijn, en de eed tot bevestiging is denzelfven een einde van alle tegenspreken. Waarin God, *willende den erfgenamen der beloftenis* overvloediger bewijzen de *onveranderlijkheid van Zijnen raad*, met eenen eed daartusschen is gekomen." Den erfgenamen der belofte is de Belofte dus zeker, omdat de zekerheid er van wortelt in den onveranderlijken raad Gods.

Zoo is dan de idee des Evangelies, dat het is goed of blij nieuws aangaande deze belofte, die God beloofd heeft van den aanbeginne der historie aan de erfgenamen der belofte. Goed nieuws, blijde boodschap, dat is de beteekenis van het woord "euangelion." Het is goed nieuws, een blijde boodschap in een dubbelen zin des woords. In de eerste plaats, omdat de erfgenamen der belofte leven en verkeeren in het midden eener wereld, die in het booze ligt. Met die wereld liggen zij van nature midden in den dood. In die wereld zijn ook de erfgenamen der belofte onderworpen aan het lijden en sterven dier wereld. Zij worden in die wereld geboren onder de schuld en in de zonde dier wereld, van nature

kinderen des toorns, gelijk ook de anderen. En de belofte doet in hunne harten opgaan de hope der verlossing uit den nacht der ellende, waarin ze verzonken liggen. Het is de belofte der verlossing, en daarom een heerlijke belofte. Daarom is de boodschap dier belofte "euangelion", goed nieuws, dat tot hen komt van Godswege in de donkere wereld. En in de tweede plaats is de verkondiging dier belofte goed nieuws, omdat de belofte een staat van heerlijkheid inhoudt, die alle denken en verbeelding verre te boven gaat. God belooft niet slechts aan de erfgenamen, dat ze zullen worden verlost uit hun tegenwoordigen staat van jammer en ellende, om dan weer hersteld te worden in den vorigen staat der rechtheid in het eerste Paradijs, maar hij stelt hun door die belofte voor een staat van hemelsche heerlijkheid en het eeuwige leven, dat zoover verheven is in rijkdom van gelukzaligheid, als de Heere uit den hemel verheven is boven den eersten Adam. Het is dus onuitsprekelijk blij nieuws, dat door het Evangelie verkondigd wordt aan de erfgenamen der belofte. En het is metterdaad *nieuws*. Het Evangelie is nooit in het hart des menschen opgeklommen. Zijn inhoud heeft het oog nooit gezien en het oor nooit gehoord. Daarom is het God, die het Evangelie verkondigt aangaande Zijn Zoon. Het komt tot de erfgenamen der belofte door openbaring, ook al geschiedt de verkondiging des Evangelies door menschen. Zoodat hij het Evangelie verkondigt, die in den naam Gods met zekerheid iets weet te zeggen aangaande de belofte, aangaande de heerlijkheid van haar inhoud, de zekerheid harer ver-

vulling, den tijd harer verwerkelijking. Heel de geschiedenis door zijn er in de wereld erfgenamen der beloften, die als pelgrims door den nacht dezer wereld wandelen en uitzien naar den vollen dag; die met innig verlangen der ziel vragen: weet gij ook iets van de belofte? Wachter! wat is er van den nacht? En hij verkondigt het Evangelie, die op deze vraag met zekerheid een antwoord heeft en daarmede den erfgenamen der belofte troost ten eeuwigen leven!

Door deze idee, deze Schriftuurlijke idee des Evangelies wordt ook bepaald den inhoud des Evangelies. Als naar zijn idee het Evangelie een blijde boodschap is aangaande de Belofte aan Abraham en zijn zaad, dan volgt hieruit, dat het Evangelie niets anders kan verkondigen dan die Belofte. Zij is de inhoud des Evangelies. Niets anders. Niets meer. Niets minder. Wie zich opmaakt om Evangelie te verkondigen, heeft naar den inhoud dier verkondiging, van niets anders te spreken dan van deze belofte Gods. Wie iets anders verkondigt is eenvoudig geen Evangelie-dienaar. Een Verbi Dei Minister is een verkondiger der belofte Gods of hij is een indringer. En niet alleen kan zijne verkondiging geen anderen inhoud hebben dan de belofte Gods, maar hij is ook geroepen om het Evangelie voor te stellen als de blijde boodschap eener *belofte*, die God zekerlijk vervult. Wie van de zekere belofte Gods een aanbod maakt, dat voor zijn vervulling afhankelijk is van den wil des menschen, verkracht het Evangelie Gods. En ten slotte moet deze verkondiging zijn de blijde boodschap van de zekere belofte Gods *aan de*

erfgenamen der belofte. Wie het anders voorstelt, wie het voorstelt, alsof de belofte Gods voor alle menschen is bedoeld, maakt God tot een leugenaar. Immers, Hij realiseert niet Zijne belofte aan alle menschen; noch ook heeft Hij ooit zooïets als de zaligheid aan alle menschen beloofd; maar Hij belooft de erfenis aan de erfgenamen, Abraham en zijn zaad en die belofte vervult Hij als de getrouwe en onveranderlijke God. Heyns aarzelt niet, afgaande op een "meest gebruikten" term van menschen, om hen, die weigeren om het Evangelie Gods als een welgemeend algemeen aanbod van genade en zaligheid voor te stellen, te beschuldigen van zware godslastering. Het zij zoo. Maar er is in ons hart niet de minste twijfel, of hij, die het Evangelie uitvent als een goedkoop handelsartikel, die zich niet schaamt om God voor te stellen als een uitventer en aanbieder van de zaligheids-waren aan alle menschen, maakt zich juist aan die zware godslastering schuldig en werpt het brood der kinderkens voor de honden en zwijnen, die het met hunne pooten vertreden. En de eeuwigheid zal het openbaren, dat die uitventers van het Evangelie God tot een leugenaar hebben gemaakt!

Wij zullen voorts nog over den eigenlijken inhoud, over de historische realiseering en over de prediking des Evangelies moeten handelen.

Als het Evangelie naar de Schriften de blijde boodschap aangaande de belofte is, dan ligt het wel in den aard der zaak, dat de inhoud dier belofte Gods ook de inhoud van het heilig Evangelie moet zijn. Nu kunnen we uit dit oogpunt den inhoud des Evangelies onder-

scheiden naar zijn voorwerpelijke en onderwerpelijke zijde. Voorwerpelijk is de centrale inhoud der belofte en dus ook des Evangelies Christus en alle Zijne weldaden. Christus is tegelijk de Erfgenaam der Belofte, want immers God zegt niet "en de zaden" als van velen, maar "en den Zade," hetwelk is Christus; en de vervulling der Belofte, want Hij is het beloofde Zaad, waarop de erfgenamen der Belofte al hun hope vestigen. En Hij is de vervulling der Belofte, omdat God door en in Hem Zijn eeuwig verbond realiseert. Daarom moet in het Evangelie Christus worden verkondigd in al Zijne beteekenis, naar Zijne vleeschwording, Zijn persoon en naturen, Zijne ambten en betrekking tot Gods verbond en koninkrijk, naar Zijn Woord, waarin Hij ons den vollen raad Gods aangaande onze verlossing heeft geopenbaard, naar Zijn werk, Zijn lijden en sterven, Zijne opstanding en verheerlijking aan de rechterhand des Vaders, Zijne regeering en macht over alle dingen en Zijn wederkomst ten oordeel, om alle dingen nieuw te maken en den Vader te onderwerpen. En het Evangelie verkondigt dan, dat God in Christus de wereld met Zichzelven heeft verzoend, hunne zonden hun niet toerekenende, en bidt van Christus wege: Wees met God verzoend! (De Engelsche vertaling: "Be reconciled with God" is hier beter dan de Nederlandsche: "Laat u met God verzoenen".) Heyns wil van deze verzoening "eene mogelijkheid van verzoening" maken, geheel in overeenstemming met zijn algemeen aanbod. Maar dit is niet naar den worde Gods. Wie de mogelijkheid van verzoening verkondigt, ver-

kracht het Evangelie. Want het Evangelie is de vervulling van de Belofte Gods door God. De verzoening is een voldongen feit. Negentien honderd jaren geleden was God in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, en de "wereld" is dus verzoend.

We moeten dit goed verstaan, want de zuivere verkondiging des Evangelies staat hiermee juist op 't spel. Verzoening is de objectieve uitdelging van onze schuld door voldoening in het bloed van Christus. Het is daarom dan ook louter een daad Gods. Het is geen feit, dat tot stand komt door een daad van Gods zijde en een daad onzerzijds. Het komt tot stand alleen door God. Onder menschen is verzoening een wederkeerige daad. Menschen kunnen geen zonde uitdelgen. Daarom verzoenen menschen zich met elkander. Maar dit mag nimmer worden toegepast op de idee van verzoening met betrekking tot God en Zijn volk. Wij verzoenen God niet. Wij verzoenen onszelf ook niet met God. Ook verzoent God Zichzelf niet. Al deze verwarde en verkeerde voorstellingen vindt men niet zelden in geschrift en prediking. En door al zulke scheeve voorstellingen komt men altijd weer het Arminianisme in het gevele. Neen, er is maar ééne zuivere, Schriftuurlijke voorstelling van de verzoening: God heeft ons met Zichzelf verzoend. De verzoening is geen mogelijkheid, maar een voldongen feit. Wij gaan in de verzoening in door het geloof. Maar nooit mag de verzoening als zoodanig worden voorgesteld als eene mogelijkheid, noch wat de kracht en volkomenheid dier verzoening, noch ook wat de deelgenooten der verzoening betreft.

Want Christus is voor de uitverkorenen gestorven, God heeft door het bloed van Christus de uitverkorenen met Zichzelven verzoend, hunne zonden hun niet toerekenende. Die verzoening is dus ook niet conditioneel. Zij hangt niet af van ons geloof; zij komt niet tot stand door ons geloof; zij wordt door ons ongeloof niet teniet gedaan; ze is in al haar beteekenis een historisch feit, de vervulling der zekere belofte Gods, en moet als zoodanig worden verkondigd.

En dit is niet slechts waar van het objectieve heilsfeit der verzoening, maar van heel de centrale vervulling van de zaligheid in Christus Jezus, van de opstanding en hemelvaart en zitting ter rechterhand Gods en de overwinning en regeering van Christus over alle dingen. Christus' opstanding is de opstanding der uitverkorenen, want zij zijn in Hem en Hij is hun hoofd. Wij zijn dan ook met Hem opgewekt en met Hem gezet in den hemel, wij hebben met en in Hem de overwinning en zijn meer dan overwinnaars door Hem, Die ons heeft liefgehad. Het is dan ook niet juist om te spreken van strijdende en triumfeerende Kerk, want ook de Kerk op aarde is triumfeerend. Wij *zijn* gekomen tot den berg Sions en de stad des levenden Gods, tot het hemelsche Jeruzalem en de vele duizenden der engelen; tot de algemeene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God, den Rechter over allen, en de geesten der volmaakte rechtvaardigen; en tot den Middelaar des nieuwen verbonds, Jezus, en het bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel, Hebr. 12:22-24. Dit alles

behoort tot den inhoud van het Evangelie Gods, dat Hij verkondigt aangaande Zijnen Zoon. Het is de vervulling der belofte, die door het Evangelie verkondigd wordt en moet worden.

Maar er is ook eene onderwerpelijke zijde aan het Evangelie, dat naar zijn inhoud de vervulling der Belofte is. Tot den inhoud der Belofte behoort ook, dat God ons al de weldaden des heils in Christus Jezus metterdaad deelachtig maakt en dat wel door den Geest Gods als Geest van Christus. De belofte toch is ook de belofte des Heiligen Geestes. En deze belofte des Geestes is weer allereerst en centraal vervuld in onzen Heere Jezus Christus en daarna en door Hem ook aan de gemeente, die Zijn lichaam is. Hij heeft de belofte des Heiligen Geestes ontvangen en dien Geest uitgestort in de gemeente op den Pinksterdag en is door dien Geest komen wonen in de Zijnen. En het is door dien Geest, dat Hij Zichzelven en al Zijne weldaden mededeelt aan de gemeente. Daarom behoort ook al het werk des Heiligen Geestes tot de belofte, tot den inhoud des Evangelies en tot ware Evangelie-prediking. De wedergeboorte en de krachtvolle roeping door het Woord tot het waarachtige leven en licht, de rechtvaardigmaking en de heiligmaking met de volharding ten einde toe en de eindelijke verheerlijking, het leven, de liefde, het geloof en de hope en alles, wat tot het leven des Geestes van Christus behoort, zooals Hij het in de gemeente verwerkelijkt, — dit alles behoort bij den inhoud der belofte Gods aan Zijn volk en dient te worden verkondigd als het werk Gods, het zekere werk

Gods in ons door Zijne genade, in de prediking des Evangelies. Ook hier doet gij aan het werk Gods te kort, zoo ge dit zoudt willen voorstellen als een onzeker of conditioneel aanbod. Zoomin als de objectieve heilsweldaden in Christus ooit mogen worden voorgesteld als voor hare realiseering afhingende van den wil des menschen, zoomin kunnen ook de onderwerpelijke weldaden der zaligheid ooit worden verkondigd als een algemeen aanbod. God, Die niet liegen kan, heeft ook deze weldaden beloofd aan de erfgenamen der belofte en hun ze met een eed bezworen. Dat God de belofte des Heiligen Geestes aan de uitverkorenen vervult, even zeker als Hij ze centraal heeft vervuld aan Christus, moet worden verkondigd in de prediking des Evangelies.

Wij verstaan zeer wel, dat de inhoud van de zaligheid, dat het heil van Gods verbond en koninkrijk een geestelijk-ethisch karakter draagt en dat wij in het geheel van Gods werk ter zaligheid zijn opgenomen als redelijk-zedelijke wezens. Ware het werk der zaligheid eenvoudig een verlossing van de hel en een opgenomen worden in den hemel, dan zou het ten slotte buiten ons om kunnen gaan in den zin, dat ons innerlijk zieleleven, ons zedelijk bewustzijn niets met de zaligheid had uit te staan. Doch thans is het anders. Door het werk der zaligheid worden wij overgezet uit de duisternis in het licht, uit den dood in het leven. Er heeft door dat werk een tot in den wortel van ons leven en van onzen persoon ingrijpende verandering plaats. Een verandering in onze rechtelijke en geestelijk-

ethische betrekking tot God! Daarom komt dat geestelijk heil tot ons als redelijk-zedelijke schepselen. Daarom komt het tot ons door het Woord Gods. En door dat Woord spreekt God ons toe. Hij draagt door het Woord het heil ons bewustzijn binnen. Hij spreekt ons toe. Hij richt Zich door het Woord tot ons verstand. En Hij plaatst Zich met dat Woord voor onzen wil. Hij leert, verlicht, onderwijst, openbaart, waarschuwt, eischt, vermaant, roept tot gehoorzaamheid des Evangelies, noodigt uit, lokt, bidt zelfs, bemoedigt en vertroost, wekt op en roept tot den strijd des geloofs ten einde toe. Nooit zijn wij stokken en blokken. Ook de verkondiging des Evangelies plaatst ons altijd weer voor het onvermijdelijke: Ja en Neen! En waar die verkondiging des Evangelies door menschen tot veel meer personen komt dan de uitverkorenen, worden de goddelooze verworpenen ook genoodzaakt om Ja en Neen te zeggen, komt de zonde tot openbaring zonde te zijn, en wordt God gerechtvaardigd als Hij oordeelt. Maar dat verandert aan het feit niets, dat de prediking des Evangelies geen algemeen aanbod Gods aan alle menschen is, maar de verkondiging van den inhoud der Belofte, die God aan de erfgenamen der belofte zekerlijk vervult.

Zoo is het ook te verstaan, dat dit Evangelie wel van den aanbeginne der historie er geweest is en verkondigd is geworden door den Heere God, maar dat zijne vervulling toch in den weg van een historisch proces tot stand is gekomen. Daarom spreekt ook de Catechismus van "het heilig Evangelie, hetwelk God

zelf eerstelijk in het paradijs heeft geopenbaard, en daarna door de heilige patriarchen en profeten heeft laten verkondigen, en door de offeranden en andere ceremoniën der wet laten voorbeelden, en ten laatste door Zijn eeniggeboren Zoon vervuld." Twee dingen gaan in de historie des heiligen Evangelies altijd samen: God vervult de Belofte en verklaart aan de erfgenamen der Belofte, wat Hij doet, dat is, Hij verkondigt hun het Evangelie.

Zoo was het reeds bij het ondergaan der zon in het eerste Paradijs en het wegzinken der wereld in den nacht van zonde en ongerechtigheid. Schoon was het geweest in het Paradijs. Een beeld der hemelsche dingen, niet die dingen zelf, had God geformeerd in den aanbeginne der wereld. Want Adam was een voorbeeld Desgenen, Die komen zou. Hij was uit de aarde aardisch, niet de Heere uit den hemel. De boom des levens was een voorbeeld van den Boom, die in het midden van het Paradijs Gods is. Het Paradijs zelf was een beeld van Gods eeuwige woning bij de menschen, zooals deze straks in volle hemelsche heerlijkheid zal worden geopenbaard. Maar ook dat beeld was schoon en de eerste mensch, al was hij uit de aarde aardisch, smaakte toch het leven der vriendschap Gods en kon als vriend-knecht Gods regeeren over de aardische werken van Gods handen. De ochtendzon der schepping scheen in heerlijken glans. Doch de zon ging weer onder toen ze nauw was opgegaan. Ze ging aan de oosterkimme onder, in den morgen der schepping. Adam verzonk in een nacht van ellende, van schuld en

zonde, van vloek en lijden en dood, waaruit geen uitkomst mogelijk scheen. En hij droeg het zaad der belofte in zijne lenden. Met hem gingen ook de erfgenamen der Belofte onder in den nacht van vreeselijk lijden, die door den val over de wereld zijn donkere vlerken spreidde. Doch God had wat beters dan het eerste Paradijs over hen voorzien en dat betere begint ook aanstonds in vervulling te gaan. God begint het werk van Zijn heilig Evangelie. En Hij verkondigt aan de erfgenamen der belofte ook aanstonds, wat Hij doet: "Ik zal vijandschap zetten tusschen u en tusschen deze vrouw en tusschen uw zaad en haar zaad; datzelve zal u den kop vermorzelen en gij zult het de verzenen vermorzelen." Het is de allereerste verkondiging van het heilig Evangelie, de verkondiging der belofte, dat de Zon straks weer zal opgaan en dan in eeuwigen en heerlijken glans!

Met die belofte des heiligen Evangelies moeten de erfgenamen der Belofte den nacht in en wandelen als pelgrims des nachts in deze donkere wereld, levende in de hope. De nacht is donker en de strijd met de kinderen der duisternis en de nacht der zonde is zeer bang, doch zij wandelen door het geloof in het lichtpad van het heilig Evangelie. En schoon de weg donker is, het licht van de Belofte wordt steeds helderder. Want God gaat steeds voort de belofte te vervullen; en naarmate zij de eindelijke vervulling nadert verkondigt Hij ook in steeds rijker Evangelie Zijn werk aan de erfgenamen der belofte. Zoo was het dóór en vóór den vloed. Zwaar drukte de vloek op de wereld en op den grond,

dien de Heere vervloekt had; bang was de strijd van het zaad der belofte met de kinderen der duisternis; maar in Noach komt een zaad, dat hen troosten zal over dien vloek en in dien strijd en hun ruste zal geven. Hij vindt genade in de oogen des Heeren. Hem maakt God overwinnaar en erfgenaam der wereld, als Hij hem redt door het water van den zondvloed. Met hem en met zijn zaad richt God Zijn verbond op en Hij verkondigt hem het heilig Evangelie, gevende hem het teeken er van in den boog, die over de wolken wordt getrokken, belofte van den eindelijk doorbrekenden dag door den nacht van vloek en lijden en dood. Geen gemeene-gratie teeken, maar teeken van Gods belofte aan de erfgenamen der belofte, dat zij erfgenamen der wereld zullen zijn, is die boog in de wolken; teeken van de doorbrekende en alles overwinnende genade; teeken van het heilig Evangelie.

Donker is de nacht en bang is de worsteling, als de machtigen der wereld zich in trotsche hoovaardij opmaken om den toren te bouwen, die tot den hemel reikt, als de machtige, zondige mensch zich opmaakt om zijn koningschap te handhaven en te realiseeren in de vervloekte wereld. En ook daarna, als God de poging der wereld heeft verijdeld en Zijn vriend Abraham heeft geroepen uit Ur en Haran, blijft het toch donker. Want in de werkelijkheid werd Abram met Izak en Jacob, vreemdeling op aarde. De heilige patriarchen woonden in tenten en hebben de belofte niet verkregen. Doch in het licht des Evangelies dat God hun verkondigde hebben ze de belofte van verre gezien en hebben ge-

loofd en zijn in het geloof gestorven. Donker is het als straks het zaad Abrahams in Egypte wordt verdrukt en met den ondergang bedreigd. Doch de Heere vervult de belofte aan Abraham en zijn zaad geschied. Hij leidt Israel uit het diensthuis uit door Zijn groote kracht. Hij leidt hen door de bange woestijn door den Engel Zijns aangezichts, naar het land der Belofte. Daar woont Hij te midden van Zijn volk. Daar verkondigt Hij geduriglijk de Belofte in type en schaduw, maar de werkelijkheid toefde nog. En ook de schaduw verdwijnt straks. Meer en meer wordt het duidelijk, dat in het aardse Kanaan de ruste, die er overblijft voor het volk van God, nog niet werd verkregen. Israel gaat straks in ballingschap. De glorie van Davids huis taant en verdwijnt. De tempel wordt verwoest. De Godsstad valt in puin. Maar ook in die bange Babylonische ballingschap bleven de erfgenamen der Belofte toch uitzien naar de eindelijke vervulling. Want naarmate de schaduwen verdwenen, verkondigde God in steeds duidelijker termen, dat de tijd nabij is en dat het beloofde Zaad spoedig komen zal. Een overblijfsel keert straks uit Babel terug, doch om de speelbal der omliggende volken te worden. En in den vreeselijken tijd van Antiochus Epiphanes worden de erfgenamen der belofte den ganschen dag gedood. Waarlijk het scheen alsof het licht nimmer zou opgaan over Sion. Doch op hope tegen hope bleef men uitzien naar de vervulling der belofte, wandelende in het licht des Evangelies. En met steeds sterker gespannen verwachting vroeg men den Godsmannen van ouds: Wachter, wat is er van den nacht?

En de Heere God vervult de Belofte! Als de nood op het hoogst schijnt, als er van het huis van David nog slechts een wortel in dorre aarde is overgebleven, als de scepter schier van Juda is geweken, als er geen kracht over is om te baren, vervult God de Heere het heilig Evangelie en wordt Immanuel te Bethlehem geboren. En weer gaat de verkondiging des Evangelies met de vervulling der Belofte gepaard. Wie zou ook maar het flauwste vermoeden hebben, dat daar in Bethlehem het Wonder der Genade is geschied en dat in dat kindeke in de kribbe de vervulling der belofte mag worden aanschouwd? Maar de engelen dalen neder, om den herderen, erfgenamen der belofte, die misschien, ja, zeer waarschijnlijk herhaaldelijk hadden gevraagd en onderzocht naar den tijd der Belofte, het heilig Evangelie te verkondigen. En scharen van hemelboden doen den nacht weergalmen van het lied des eeuwigen dage-raads: Eere zij God in den hooge; vrede op aarde; in menschen des welbehagens! Doch straks gaat de Zon nog weer onder! Hij, van Wien de erfgenamen der Belofte hadden gehoopt, dat Hij Israel verlossen zou, gaat de diepte des lijdens in en wordt door goddelooze handen aan het kruis genageld en gedood. Donker, ontzettend donker is het bij het kruis van Golgotha. Maar de erfgenamen der Belofte hadden het kunnen weten, het was hun immers verkondigd, dat de weg tot het licht lag door de stikdonkere duisternis van het kruis des Heilands, dat de weg ten leven lag midden door Zijn dood. En de Belofte wordt vervuld! Want Hij wordt opgewekt uit de dooden; Hij wordt opgeno-

men in den hemel; Hij wordt verhoogd aan de rechterhand des Vaders en heeft thans een naam, die boven allen naam is. Het Zaad der Belofte is erfgenaam der wereld geworden!

Nog is de volle openbaring der vervulling van de Belofte niet daar. Nog altijd zijn er erfgenamen der Belofte, die in den nacht dezer wereld wandelen, gebukt onder het lijden dezes tegenwoordigen tijds. Doch God heeft hun thans het volle Evangelie verkondigd, de vervulling van de Belofte in den dag van onzen Heere Jezus Christus! Hij trekt hen uit de duisternis der zonde en des doods en doet hen door het geloof wandelen als gerechtvaardigden in Christus Jezus. Hij troost en bemoedigt hen in den strijd, doet hen wandelen als burgers des hemels, het oog om hoog en 't hart naar boven, uitziende naar den dag, wanneer de Heere hun God, die Zich niet schaamt hunlieder God genaamd te worden, omdat Hij hun een stad bereid heeft, alle dingen nieuw zal maken en de tabernakel Gods bij de menschen zijn zal, eeuwiglijk!

Dat is Evangelie!

De blijde boodschap aangaande de Belofte!

Het *Euangelion* der *Epangelia*!

Het Evangelie, dat God heeft verkondigd aangaande Zijnen Zoon. Het Evangelie van Jezus Christus, van de heerlijkheid des alleen zaligen Gods, van de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus, het Evangelie des Koninkrijks, des vredes, der zaligheid. Het Evangelie, dat niet komt met een zwak en nietig aanbod, dat van menschen zou moeten afhangen voor

de vervulling van zijn inhoud, maar met de blijde boodschap Gods aangaande de vervulling van de onuitsprekelijk rijke en eeuwig zekere Belofte aan Abraham en zijn zaad geschied!

Dat Evangelie nu moet worden verkondigd door menschen. Het moet worden gepredikt. Zoo leert het de Heilige Schrift. Heyns zelf stemt toe, dat de Schrift nimmer spreekt van een aanbod van genade. Het had hem tot nadenken moeten stemmen, inplaats van maar door te gaan met schrijven over de meest gebruikte termen van menschen, waardoor zij het Evangelie omschrijven of aanduiden. Het Evangelie kan niet worden aangeboden. In de eerste plaats reeds niet, omdat het naar zijn inhoud een belofte is en een belofte wordt door den Belover zekerlijk vervuld. Maar in de tweede plaats ook niet, omdat er letterlijk niets in het Evangelie is, hetzij ge het van zijn voorwerpelijke of van zijn onderwerpelijke zijde beschouwt, dat door den mensch vervuld kan worden. Het is, van het begin tot het einde, in zijn voorwerpelijke realiseering en in zijn onderwerpelijke toepassing, het Evangelie Gods. Maar ook lezen we nergens van zulk een aanbieding des Evangelies in de Heilige Schrift. En dat niet, omdat de Heilige Schrift van de verkondiging des Evangelies in het geheel niet spreekt. Integendeel, de Schrift spreekt hiervan dikwijls. Maar altijd gebruikt de Schrift een woord, dat verkondigen, prediken, getuigen, spreken, beteekent, nooit een woord, dat op aanbieden gelijk. Van den Heiland lezen wij, dat Hij het Evangelie des Koninkrijks predikte, Matth. 4:23, 9:35; 24:15; 26:13.

Paulus predikte het Evangelie onder de heidenen, Gal. 2:2; I Thess. 2:9; of hij spreekt het Evangelie tot hen, I Thess. 2:2; of hij betuigt het Evangelie der genade Gods, Hand. 20:24. Dikwijls ook wordt een woord gebruikt, dat eigenlijk beteekent *een blijde boodschap verkondigen*, zooals in I Cor. 15:1; II Cor. 11:7; Gal. 1:11; Openb. 14:6. Maar altijd is dezelfde gedachte uitgedrukt: het Evangelie moet eenvoudig worden verkondigd. Van een aanbod lezen we nergens.

En dat Evangelie moet ook zeer nadrukkelijk zoo worden verkondigd, dat de erfgenamen der belofte weten, dat het voor hen is bedoeld. In de praktijk is de verkondiging des Evangelies in den vorm van een aanbod van genade, zooals Heyns het wil, dan ook zeer verderfelijik. Het ligt wel in den aard der zaak, dat niet een enkele ziel meer dan zij, die God verkoren heeft door de prediking des Evangelies wordt behouden, want het is niet desgenen, die wil, noch desgenen, die loopt, maar des ontfermenden Gods. Ook al biedt Heyns zijn Evangelie en de genade Gods nog zoo breed aan, ook al bidt en smeekt hij de menschen om de genade Gods aan te nemen en al wringt hij zich in alle bochten, er wordt geen enkele ziel meer behouden, dan die God krachtdadiglijk roept. Heyns wint dus niets met zijn algemeen aanbod, want God doet niet naar het algemeen aanbod. Maar wel worden ook de uitverkorenen door zulk een slappe prediking niet opgebouwd en gesterkt en verzekerd van het vaste van Gods belofte voor hen. Daarom houden we vol, dat het Evangelie voor de erfgenamen der belofte is en dat het ook zoo

moet worden verkondigd, dat zij met name worden genoemd. Niet, versta mij wel, alsof wij de meening zijn toegedaan, zooals sommigen ons al te dwaselijk hebben beschuldigd, als zouden wij alleen voor de uitverkorenen willen prediken. Dit zou niet alleen onmogelijk zijn, maar is ook tegen den wille Gods. De verkondiging des Evangelies is algemeen, al is ze ook nog zoo particulier van inhoud. Maar wel moeten de erfgenamen der belofte naar hunne geestelijke namen genoemd worden in de prediking des Evangelies, opdat ze zich de belofte mogen toeëigenen. Het zijn de treurigen Sions, de hongerigen en dorstigen, de vermoeiden en belasten, zij, die klagen vanwege hunne zonden, zij, die gelooven in den Heere Jezus Christus, die zalig worden. Want hunner is het Koninkrijk der hemelen. Zij moeten verzadigd en vertroost worden, en verzekerd in het geloof, wandelen in de hope des eeuwigen levens, strijdende den goeden strijd des geloofs, opdat niemand hunne kroon neme!